

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З КУРСУ “ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ”

Гендероване суспільство

Завдання: проаналізуйте висловлювання Майкла Кіммела, автора „Гендерованого суспільства” та визначте своє ставлення до них, чи згодні ви з ними. Обґрунтуйте свою точку зору.

1. „Як культура ми захопилися фальшивими, псевдонауковими твердженнями, покликаними встановити універсальні й нездоланні відмінності між жінками і чоловіками і в такий спосіб якось виправдати поширювану гендерну нерівність... я стверджую, що гендерна відмінність – визнання двох якісно різних природ – є наслідком гендерної нерівності, а не її причиною. Гендерна нерівність породжує відмінність, а породжені відмінності відтак використовуються для виправдання гендерної нерівності.”

2. „Сьогодні гендер, поряд із расою та класом, є складовою нашого розуміння засад ідентичності індивіда. Гендер становить одну з осей, довкола яких організоване суспільне життя... Однак, коли досліджують чоловіків, їх розглядають як політичних лідерів, воєнних героїв, науковців, письменників чи митців. Самі собою чоловіки непомітні як *чоловіки*.

Коли я дивлюсь у дзеркало, я бачу людську істоту. Я універсально узагальнений. Будучи ... чоловіком середнього класу, я не маю ні класу, ні раси, ані гендеру. Я – родова особа!... У суспільстві лише чоловіки мають розкиш удавати, що гендер їх не обходить”.

3. „Я ніжний, люблячий і турботливий зі своїм сином. Наскільки я можу судити, я проявляю свою *маскулінність*. Чому, з рештою, любов, турботливість і ніжність визначено як жіночі якості? Чому я маю справляти враження істоти іншої статі для того, щоб мати право на те, що я вважаю проявами людських емоцій?...

Любов, ніжність, турботливість, компетентність, честолюбство, самоствердження – усе це *людські* якості, і всі людські істоти – як жінки, так і чоловіки – повинні мати на них рівні права. І коли ми проявляємо їх, ми виражаємо, відповідно, наші гендерні ідентичності, а не гендер іншої статі”.

ГЕНДЕРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Гендерна автобіографія

Гендерна автобіографія – засіб вивчення становлення і розвитку гендерної ідентичності. Як спосіб саморефлексії, вона спрямована на реконструкцію індивідуального соціального досвіду. У процесі написання гендерної автобіографії людина може усвідомити характеристики своєї гендерної ідентичності, а також шляхи та способи їх формування.

Мета гендерної автобіографії: простежити розвиток власної гендерної ідентичності в процесі своєї гендерної соціалізації; виділити механізми та способи, за допомогою яких здійснюється конструювання гендерної ідентичності.

Інструкція: Згадайте своє раннє дитинство і шкільні роки. Згадайте ставлення до себе як представника певної статі ваших батьків, родичів, вчителів. На основі спогадів напишіть свою гендерну автобіографію, спираючись на запропоновані питання:

Власні уявлення та відчуття.

1. З якого віку ви себе пам'ятаєте?
2. Коли ви вперше відчули різницю між хлопчиками та дівчатками, чоловіками і жінками?
3. Коли ви помітили різне ставлення дорослих до хлопчиків і дівчаток?
4. Чи пригадуєте ви моменти, коли вас сприймали за дитину іншої статі?
5. Які якості ви найбільше цінуєте в чоловіках, які - в жінці? Чому?
6. Чи вважаєте ви, що жінки і чоловіки страждають від гендерних стереотипів та норм, поширених в суспільстві?

Вплив інших (батьків, дорослих).

1. Хто з батьків був вам ближче в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому і юнацькому віці?
2. Які правила відносин між представниками різної статі існували у вашій сім'ї? Чи намагаєтеся ви дотримуватися цих правил?
3. Що вам говорили дорослі в дитинстві, якою має бути дівчинка, яким має бути хлопчик?
4. Як вам давали зрозуміти, якої поведінки від вас, як від хлопчика чи дівчинки, чекають оточуючі?
5. На кого ви прагнули бути схожим у дитячі роки? Якої статі ця людина? Опишіть її.
6. Хто, на вашу думку, більшою мірою вплинув на те, як склалися у вас гендерні погляди і уявлення?

7. Виділіть найбільш часто зустрічаються механізми, прийоми, способи, що використовуються оточуючими для формування вашої ідентичності і ваших гендерних уявлень.

Гендерні процеси в школі.

1. Чи розрізнялися поведінкові моделі, насаджувані вчителями для хлопчиків і дівчаток?
2. Ставлення вчителів до успішності і дисципліни хлопчиків і дівчаток – чи було воно різним?
3. Які у вас були стосунки з однокласниками власної статі та протилежної?

Ігри та іграшки у дитинстві.

1. З ким ви вважали за краще грати у віці 5-8 років?
2. Чи пам'ятаєте ви свої улюблені іграшки?
3. Які у вас були улюблені казкові герої та герої мультфільмів?
4. Улюблені ігри: рухливі або спокійні, групові або поодинокі?

Зовнішній вигляд.

1. Яким був ваш одяг і зовнішній вигляд в ранньому дитинстві?
2. В молодших класах?
3. В підлітковому віці?
4. Чи подобається вам як ви виглядаєте зараз?
5. На що ви орієнтуєтесь у виборі одягу, створенні власного зовнішнього виду?

Робота в парах: „Ринок якостей”. **Оцінка маскулінності та фемінності.**

Мета. Розвиток навичок позитивної оцінки фемінних та маскулінних якостей особистості, вміння визначати шляхи їх гармонійного поєднання та конструктивного використання.

Інструкція учасникам.

1. Напишіть на аркуші список ваших фемінних та маскулінних якостей, які допомагають Вам у житті (можна поділити на дві групи: особисте життя; професійна діяльність). Якості, які заважають Вам у житті, запишіть кожному на окремому аркуші. На зворотньому боці цих аркушів запишіть варіанти позитивного використання цих якостей.

2. Протягом 7 хвилин обмінюйтесь один з одним якостями, що заважають (які записані на окремих аркушах), доки не знайдете варіант позитивного використання якостей, який Вам сподобається.

Питання для обговорення:

1. Як відбувався обмін? Наскільки ви були активні в цьому процесі?
2. Які якості придбали?
3. Наскільки вдалим був обмін? Чи вдалося вам отримати якості, які б гармонійно вписувалися у ваш гендерний образ?

Гендерний образ. Робота в малих групах: „Виставка”

Мета. Структурування уявлень учасників щодо власного гендерного образу. Виявлення існуючих у цих уявленнях протиріч.

Матеріали: різні невеликі предмети: ручка, скріпка, брелок, цвях, дзвіночок та ін.

Інструкція учасникам.

1. Перед вами виставкова зала. Кожен предмет виставки безпосередньо стосується вас як жінки або чоловіка. Ваше завдання – побачити в кожному предметі те, що пов’язує його з цим поняттям. Огляньте виставку, оберіть предмет, що сподобався Вам найбільше, та вирішіть, яким чином він пов’язан із вами як жінкою (чоловіком). Що спільного між предметом та поняттям „жінка” („чоловік”)?

2. Подивіться, які предмети в руках у інших учасників, об’єднайтеся в групи по 5 осіб з тими, чий предмет Вам також цікавий (групи можуть бути гетерогенні або гомогенні за складом). Розкажіть один одному про свої асоціації між предметом та поняттям „жінка” („чоловік”). Визначте спільне у Ваших уявленнях та асоціаціях, які стосуються Вашого жіночого (чоловічого) образу. Запишіть це.

3. За допомогою отриманих асоціацій визначте основні складові образу жінки (чоловіка).

4. Зачитайте список та проаргументуйте його за допомогою виставкових предметів.

Питання для обговорення:

1. Що змінилося у вашому уявленні про власний гендерний образ та узагальнений образ жінки (чоловіка)?
 2. Які саме асоціації вам запам’яталися найбільше?
-

ГЕНДЕР І СЕКСУАЛЬНІСТЬ

Визначення сексуальної орієнтації Решітка сексуальної орієнтації Ф. Клайна [PCOK]

Решітка Ф. Клайна вимірює сексуальну орієнтацію за допомогою 7 автономних параметрів, кожному з яких відповідає наступне питання:

1. *Сексуальний потяг.* Особи якої статі вас більше збуджують, приваблюють як потенційні сексуальні партнери?
2. *Сексуальна поведінка.* Яка стать ваших реальних сексуальних партнерів, з ким ви цілувалися, обнімалися і робили інші сексуальні дії?
3. *Сексуальні фантазії.* Людей якої статі ви переважно уявляєте у своїх еротичних мріях і при мастурбації?
4. *Емоційні уподобання.* З ким ви віддаєте перевагу дружити, підтримувати інтимні особисті відносини, обговорювати важливі особисті теми?
5. *Соціальні уподобання.* Особами якої статі ви віддаєте перевагу у спілкуванні, спільній праці, проведенні вільного часу?
6. *Стиль життя.* Чи проводите ви свій вільний час переважно в товаристві гетеро-, гомо- або бісексуальних людей?
7. *Самоідентифікація.* Чи вважаєте ви себе гомо =, гетеро = або бісексуальністю.

	Минуле	Теперішній час	В ідеалі
1. Сексуальний потяг			
2. Сексуальна поведінка			
3. Сексуальні фантазії			
4. Емоційні уподобання			
5. Соціальні уподобання			
6. Стиль життя			
7. Самоідентифікація			

Інструкція: Щоб виміряти свою сексуальну орієнтацію, оцініть кожен параметр за шкалою від 0 до 6. Кожен з цих параметрів фіксується у трьох часових вимірах – в минулому (5 років тому), в теперішньому (за останній рік) і в ідеальному, бажаному майбутньому.

- 0 – означає, що ваш сексуальний потяг, поведінка, фантазії були, є або мають бути в ідеалі спрямовані виключно на людей протилежної статі;
- 1 – що вони спрямовані головним чином на осіб протилежної, але іноді і своєї статі;

- 2 – що у вашій еротичній уяві переважають особи іншої статі, але представники своєї статі також відіграють помітну роль;
- 3 – що ваш сексуальний потяг, сексуальні контакти тощо розділені приблизно порівну між особами іншої і своєї статі;
- 4 – що в них переважають особи своєї статі, але люди іншої статі також відіграють важливу роль;
- 5 – що вони спрямовані головним чином на представників своєї статі, але іноді і на представників протилежної;
- 6 – що ваш сексуальний потяг, поведінку і т.п. спрямовано виключно на осіб власної статі.

Аналіз міфів про гомосексуальність

Завдання: проаналізуйте існуючі міфи про гомосексуальність. Визначте своє ставлення до цих висловлювань: чи згодні ви з ними, чи ні. Обґрунтуйте свою точку зору.

- 1) Гомосексуальність – результат дії несприятливого соціального середовища.
 - 2) Гомосексуали – слабкодухи, невпевнені у собі та власних силах люди.
 - 3) Геї прагнуть бути жінками, лесбійки – чоловіками, а їхні професії та характер занять відображають ці бажання.
 - 4) Геї – фемінні, лесбійки – маскулінні особи.
 - 5) Будь-яку людину, яка мала, за певних обставин, близькість з особою тотожної статі, можна назвати гомосексуальною.
-

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА РОЛІ

Дослідження вікових особливостей гендерних стереотипів (за І.С. Клеціною).

Гендерні стереотипи в дошкільному віці.

1. *Вербальний асоціативний експеримент.*

Хід експерименту: Експеримент проводиться в індивідуальному порядку. Бажано до початку експерименту провести з дітьми тренування, щоб спростити для дитини процес вироблення асоціацій. Після того, як діти зрозуміли суть роботи, їм можна пропонувати слова-стимули. Дитині дається та ж інструкція. Експериментатор реєструє асоціації і спонтанні висловлювання.

Інструкція дитині: „Подумай та назви слова, які для тебе пов'язані зі словом...”

Слова-стимули, які пропонуються дітям: мама, тато, хлопчик, дівчинка, чоловік, жінка і т. п.).

Обробка отриманих даних проводиться за допомогою контент-аналізу (необхідно виділити категорії контент-аналізу, підрахувати частоту їх зустрічальності і проінтерпретувати отримані дані).

2. *Асоціативний експеримент з картинками (за В.В. Абраменковою).*

Хід експерименту: дітям пропонуються картинки, які мають фемінне (каструля, плаття, коляска і т. п.), маскулінне (молоток, машина і т. п.) і гендерно-нейтральне забарвлення (книга, дерево, стіл і т. п.). Дітей просять розділити картинки на „маміні” і „татові”. Експеримент проводиться в індивідуальному порядку.

Інструкція дитині: „Поглянь на картинки. Поклади праворуч мамині картинки, а ліворуч татові (варіанти: ті, які підходять мамі; які ти б віддав мамі)”. Якщо картинка не підходить ні мамі, ні татові або підходить обом, то цю картинку кладемо в третю стопку.

Обробка отриманих даних: враховується кількість зображень в кожній групі і їх зміст. Підраховується кількість маскулінних, фемінних та гендерно-нейтральних картинок в кожній групі („татові”, „маміні”, „спільні або нічі”).

3. *Робота з казкою.*

Хід дослідження: дитині читають казку і просять вибрати героя, яким би дитина хотіла (або не хотіла) бути. Потім дитину спочатку запитують, ким із героїв казки вона хотіла б бути, потім запитують ким би не хотіла бути, просять пояснити чому. Експериментатор фіксує отримані дані.

Обробка даних: проведення гендерного аналізу, виявлення загальних тенденції (за їх наявності) у відповідях хлопчиків і дівчаток (вибір персонажа і обґрунтування вибору). Проводиться аналіз соціальних причин виборів.

4. Спостереження за дітьми.

Хід дослідження: фіксуються і аналізуються види діяльності (поведінки) хлопчиків і дівчаток у дитячому садку протягом певного відрізка часу. Види діяльності для спостереження: ігрова, учбова, ставлення до взаємодії з вихователями. Розробляються критерії оцінки кожного виду діяльності та показники поведінки. Дані спостереження заносяться у протокол.

Обробка даних: підраховується наявність і відсутність реєстрованих ознак (у відсотках) у хлопчиків і дівчаток. Дані інтерпретуються за обраними критеріями, аналізуються причини такої поведінки досліджуваних. Також інтерпретується як наявність, так і відсутність відмінностей.

5. Спостереження за характером взаємодії вихователя з дітьми.

Хід дослідження: фіксуються і аналізуються висловлювання та дії вихователя (система заохочень і покарань) по відношенню до хлопчиків і дівчаток. Вихователю кажуть, що спостереження буде проводитися за дітьми. Можливо спостереження на заняттях, під час ігор дітей, на прогулянці, за обідом і т.п. Розробляються критерії оцінки дій вихователя, які висловлювання це підтверджують, за що саме хвалить або карає дитину.

Обробка даних: здійснюється підрахунок наявності або відсутності реєстрованих ознак відносно хлопчиків і дівчаток. Виявляється ставлення вихователя до дітей різної статі. Однакове ставлення або різне, якщо різне, то в чому це виявляється і в якій мірі. Важливо також спробувати знайти і пояснити причини такого ставлення з боку вихователя.

Гендерні стереотипи в молодшому шкільному віці.

1. Опитування.

Хід дослідження: дитина усно або письмово відповідає на запропоновані питання Опитування можливо проводити в груповий формі (із класом) у письмовому вигляді. Інструкція:

Інструкція дитині: „Будь ласка, подумайте і напишіть на одній стороні листка, якими мають бути дівчинки, а на іншому боці - якими повинні бути хлопчики. Правильних і неправильних відповідей тут немає, напишіть те, що ви думаєте. Зверху напишіть свою статтю (хлопчик чи дівчинка), ім'я та прізвище писати не обов'язково”.

Питання, які пропонуються дітям: якими мають бути хлопчики? Якими мають бути дівчинки? Чоловіки? Жінки? та ін.

Обробка даних: проводиться за допомогою методу контент-аналізу. Необхідно виділити категорії контент-аналізу, які будуть включати в себе особливості характеру, поведінки, зовнішності та ін. Аналізуються уявлення хлопчиків і дівчаток про свою і протилежну статтю. Створюється груповий портрет хлопчика і дівчинки, якими вони мають згідно уявленням учнів

молодших класів. У портреті виявляються стереотипні характеристики маскулінності та фемінності, висуваються припущення про їхні причини.

2. Спостереження на уроці.

Хід дослідження: фіксується та аналізується ступінь і форма прояву активності хлопчиками і дівчатками, система заохочень і покарань вчителя, реакції вчителя по відношенню до хлопчиків і дівчаток. Розробляються критерії оцінки кожного виду діяльності та показники поведінки. Дані спостереження заносяться у протокол.

Обробка даних: підраховується наявність і відсутність реєстрованих ознак (у відсотках) у хлопчиків і дівчаток. Дані інтерпретуються за обраними критеріями, аналізуються причини такої поведінки досліджуваних. Також інтерпретується як наявність, так і відсутність відмінностей.

3. Статичний малюнок.

Хід дослідження: школярів просять намалювати хлопчика і дівчинку. Дослідження можна проводити з групою школярів (у класі).

Інструкція дітям: „Будь ласка, намалюйте на одній стороні аркуша дівчинку, а на іншій - хлопчика. Назвіть їх і підпишіть імена. Зверху на аркуші напишіть свою стать і вік”.

Обробка даних: фіксується та аналізується вираженість статевої ролі характеристик, особливості зовнішнього вигляду і атрибути мужності-жіночності (зачіска, зріст, статура, одяг, ступінь промальовування окремих атрибутів або частин тіла та ін.) Виявляється ступінь стереотипізованості образів хлопчика і дівчинки, а також специфіка уявлень про свою і протилежну стать.

4. Динамічний малюнок.

Хід дослідження: школярів просять намалювати хлопчика і дівчинку в процесі будь-якої діяльності.

Обробка даних: фіксується і аналізується вираженість статевої ролі характеристик, характер їх діяльності і ступінь взаємодії. Для визначення характеру діяльності можна використовувати наступні категорії: вид діяльності (трудова, ігрова, навчальна, розважальна), ступінь активності, наявність інших персонажів і ступеня взаємодії з ними, маскулінність-фемінність видів діяльності та ін

5. Асоціативний експеримент.

Хід експерименту: Експеримент проводиться в індивідуальному порядку. Дитині дається інструкція. Експериментатор реєструє асоціації і спонтанні висловлювання.

Інструкція дитині: „Подумай та назви слова, які для тебе пов'язані зі словом...”

Слова-стимули, які пропонуються дітям: мама, тато, хлопчик, дівчинка, чоловік, жінка і т. п.).

Обробка отриманих даних проводиться за допомогою контент-аналізу (необхідно виділити категорії контент-аналізу, підрахувати частоту їх зустрічальності і проінтерпретувати отримані дані).

Гендерні стереотипи підлітків та студентів.

1. Опитування

Хід дослідження: проводиться опитування за запропонованою анкетною. Визначається мета дослідження та проблема (гендерні стереотипи у сімейній, професійній сферах, у стосунках між батьками та дітьми, у сприйнятті зовнішності чоловіків та жінок та ін.) Розробляються критерії оцінки, потім формулюються питання. Анкета пропонується респондентам

Обробка даних: відповіді на питання оцінюються згідно обраним критеріям. Виявляється ступінь стереотипізованості уявлень респондентів про чоловіче-жіноче.

2. Робота зі списком характеристик.

Хід дослідження: пропонується оцінити ступінь вираженості характеристик у чоловіка і жінки за шкалою з певною кількістю балів. Список характеристик видається кожному респонденту на спеціальному бланку відповідей. За основу списку можна взяти характеристики з методик С. Бем, Т. Лірі та ін.

Обробка даних: виділяються характеристики, типові для чоловічої і жіночої статі, гендерно-нейтральні характеристики і ступінь їх вираженості.

3. Скласти казку.

Хід дослідження: досліджуваним пропонується скласти і записати казку на будь-яку тему.

Обробка даних: підраховується кількість чоловічих і жіночих персонажів і аналізуються їхні характеристики, види діяльності, форми поведінки тощо. Виявляється відсутність або наявність гендерних стереотипів у зображенні персонажів казки.

4. Статичний та динамічний малюнки.

Хід дослідження: досліджуваних просять намалювати чоловіка і жінку (статичний варіант), чоловіка і жінку в процесі будь-якої діяльності (динамічний варіант).

Обробка даних: проводиться як у дослідженні гендерні стереотипи в молодшому шкільному віці (завдання 4 і 5).

Рольова гра „Призначення на посаду”

Мета. Визначення гендерних стереотипів, які існують у професійній сфері. Визначення негативних аспектів впливу гендерних стереотипів на можливості кар’єри та професійної самоактуалізації.

Сюжет гри. Топ-менеджер великого комерційного підприємства (чоловік) збирається призначити на посаду керівника відділу також чоловіка, а не жінку, яка справедливо претендувала на цю посаду, чесно аргументуючи тим, що у відділі лише чоловіки і їм буде важко працювати під керівництвом жінки.

Завдання для учасників гри:

- 1) учасники обирають собі імена, домовляються про місце та час бесіди;
- 2) жінка-претендент намагається знайти аргументи для того, щоб на цю посаду призначили саме її;
- 3) топ-менеджер (чоловік) повинен відстоювати початкову позицію.

Питання для обговорення:

1. Наскільки така ситуація типова для сучасних комерційних підприємств?
2. Які гендерні установки та стереотипи проявилися у висловлюваннях учасників гри?
3. Кому Ви симпатизували у цій ситуації, чому?
4. У чому полягає негативна роль гендерних стереотипів, як це впливає на професійну діяльність людини, можливість професійної кар’єри та самоактуалізації?
5. У чому полягає позитивна роль гендерних стереотипів у професійній сфері?

Індивідуальне завдання: „Кар’єра та сім’я”

Мета. Допомогти учасникам усвідомити наявність тісного взаємозв’язку між кар’єрою та сім’єю, відчутти необхідність більш тісно пов’язати свої кар’єрні плани з інтересами своєї сім’ї.

Інструкція учасникам. Уявіть, що кожен із Вас отримує листа. Це лист від Вашої родини, в якому Ваші рідні: чоловік чи дружина, діти, батьки висловлюють свої прагнення та бажання, які вони пов’язують з Вами та Вашою професійною діяльністю. На що Вам треба звернути увагу?

Візьміть аркуш та напишіть собі такого уявного листа від Ваших рідних. Цей лист може бути дуже особистим, але ми зможемо обговорити, як можна «вбудувати» сім’ю у Ваш подальший особистісний та професійний розвиток.

Питання для обговорення:

1. Чи дозволили б ви прочитати листа своїм рідним?
2. Як Ваша сім’я підтримує Ваше професійне становлення та розвиток?

3. Чи є у Вашій сім'ї домовленість, яким чином урівноважується кар'єра та сімейні обов'язки усіх її членів?

4. Чи змушені Ваш партнер чи інші члени сім'ї йти на «жертви» задля Вашої кар'єри? Як Ви оцінюєте ці «жертви»?

Сексизм у рекламі: стереотипні гендерні образи

Мета: віднайти та проаналізувати існуючі стереотипні образи чоловіків і жінок, представлені у сучасній українській рекламі.

Завдання:

1. *Проаналізуйте* кілька найтипівіших стереотипних жіночих образів, що їх активно експлуатують і послідовно вибудовують у вітчизняній рекламі за О.Кісь. Наведіть приклади зразків рекламної продукції, рекламні повідомлення щодо кожного образу.
2. Віднайдіть та проаналізуйте існуючі стереотипні образи чоловіків, представлені у сучасній українській рекламі. Наведіть приклади зразків рекламної продукції, рекламні повідомлення щодо кожного образу.
3. Зробіть порівняльний аналіз існуючі стереотипних образи чоловіків і жінок, представлені у сучасній українській рекламі.

Стереотипні жіночі образи за О.Кісь

1. „*Щаслива домогосподарка*” — переважно молода або зріла, вродлива й доглянута жінка, яка радіє з можливості використати найновіші розробки побутової техніки, хімії, кулінарії тощо, аби догодити своєму господареві. Квартира — то увесь її мікрокосм, за межі якого вона виходить лише для того, щоб купити все те, що наповнює сенсом її життя (продукти, засоби для чищення тощо).
2. „*Турботлива матуся*” — різновид домогосподарки, що має дітей (одним з яких часто є і її чоловік). Саме на них вона спрямовує всю свою енергію та вміння, невпинно й самовіддано годуючи, лікуючи, перучи одяг та прибираючи для них оселю. Усі її інтереси зосереджені виключно на родині, а межа її мрій — оптимізація згаданих процесів і якнайповніше задоволення інтересів сім'ї.
3. „*Жертва*” — типовий образ соціальної реклами; нещасна на вигляд, сумна знедолена бабуся чи маленька дівчинка, яка потерпає від соціальних проблем (злидні, невиліковні хвороби, екологічне забруднення, сирітство тощо). Жертва безпомічна й безсила, вона залежна від зовнішніх обставин і сподівається допомоги від інших.

4. „*Богиня*” — вона прекрасна, вишукана й гламурна, проте її досконалість ексклюзивна, призначена лише для обранця. За це він має поклонятися Богині та приносити коштовні дари, захоплюватися нею й доводити свою відданість. Повсякденне життя простих смертних (жінок) її не цікавить: у своєму храмі, відсторонена від мирської суєти, вона насолоджується своїм винятковим статусом.
5. „*Прикраса*” — різновид богині, однак місія її більш альтруїстична: вона щиро несе свою красу всім. Її естетичний внесок суспільство може винагородити особливим статусом — Міс. Натхнена високою місією «красою врятувати світ», вона готова на будь-які жертви (включно з хірургічним втручанням), аби стати ще кращою. Прикраса невтомно й самовіддано шліфує свою зовнішню досконалість не лише для того, щоб нарцисично милуватися власним виглядом.
6. „*Сама природа*” — вона юна, свіжа, чиста (у всіх відношеннях) і майже незаймана (цивілізацією); вона мінлива, як пори року, її тіло нагадує ландшафт, вона наче первісна матерія, що в руках Творця готова стати його творінням.
7. „*Дика кішка*” — різновид природи, в якій, однак, проривається дика первісна енергія; вона шалена, агресивна, хижа (хоч і вкрита м'яким хутром), не здатна самотужки приборкати свої природні інстинкти, аж доки її не приручить і не одомашнить сильна і вправна рука мисливця.